

НЕКРОЛОГИ

УДК 617.3(477)(092)Лобенко

DOI: <http://dx.doi.org/10.15674/0030-598720203108-109>**Анатолій Олександрович Лобенко**

*Сумуємо
Співчуваємо
Пам'ятаємо*

8 липня 2020 року після тяжкої і тривалої хвороби пішов із життя відомий вчений-клініцист, один із фундаторів Національної академії медичних наук України, академік НАМН України, член Міжнародної Академії інформатизації, почесний член дорадчої Ради Міжнародного Біографічного центру (Кембрідж), заслужений діяч науки і техніки України, заслужений лікар України доктор медичних наук професор Лобенко Анатолій Олександрович.

Анатолій Олександрович народився в с. Мос-тове Доманівського району на Миколаївщині. Закінчив у 1957 р. Київське військово-медичне училище № 2, працював фельдшером в Одеському лікувально-санаторному управлінні, вступив до Одеського медичного інституту. Свою трудову практику розпочав у 1963 р. судовим лікарем, а через п'ять років став аспірантом Одеського медичного інституту на кафедрі травматології та ортопедії. У 1970 р. захистив кандидатську дисертацію «Патологія позвоночника у грузчиків Одеського порту».

Із грудня 1972 р. А. О. Лобенко працював головним лікарем Медико-санітарної частини Одеського порту та Чорноморської центральної базейнової клінічної лікарні на водному транспорті. На базі цих закладів завдяки зусиллям Анатолія

Олександровича було створено «Медичний діагностичний центр» із найсучаснішою апаратурою, що дало можливість підняти на новий рівень діагностично-лікувальний процес. У 1978 р. йому було присвоєне звання «Заслужений лікар України», а за видатні досягнення у 1983 — почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

У 1984 р. А. О. Лобенко захистив докторську дисертацію за темою «Вопросы травматизма на морском флоте СССР». У 1985 р. йому присвоєно звання професора.

У 1986 р. на базі Чорноморської центральної базейнової клінічної лікарні на водному транспорті було створено науково-практичне об'єднання «Медицина транспорту», яке в 1992 р. реорганізували в державне підприємство «Український інститут морської медицини», директором якого призначено А. О. Лобенка. Це був могутній поштовх у розвитку морської медицини.

Анатолій Олександрович Лобенко був активним учасником створення Академії медичних наук України та започаткування спеціальності «морська медицина». У 1993 р. його обрано дійсним членом АМН України. Він — один із фундаторів проблемної комісії та вченої ради зі захисту докторських і кандидатських дисертацій за спеціальністю «авіаційна, морська та космічна медицина». Під керівництвом вченого підготовлено 17 докторів і 55 кандидатів медичних наук, опубліковано понад 800 наукових праць, зокрема, 18 монографій, серед яких перший у світі «Справочник морской медицины», 9 навчальних посібників і 58 патентів на винаходи.

Заслуги А. О. Лобенка в розвитку медичної науки широко визнані в Україні та за кордоном. Він був обраний членом Президії Всеукраїнських товариств ортопедів-травматологів, фахівців із соціальної гігієни, експертом ВООЗ із морської медицини, членом Всесвітньої ради

морських медиків, Всесвітньої організації хірургів ортопедів-травматологів.

А. О. Лобенко — засновник і головний редактор журналу «Вісник морської медицини», який затверджений рішенням ВАК України для публікації матеріалів дисертаційних робіт. Разом із цим, у 2006 році за активної участі А. О. Лобенка створено журнал «Вісник водного транспорту» — всеукраїнське фахове науково-практичне та нормативно-довідкове видання, де вчений був головою наукової Ради, а також заступником голови координаційної Ради. Багато років він працював у редакційній раді журналу «Ортопедия, травматология и протезирование».

А. О. Лобенко — видатний політичний і державний діяч України. Він стояв біля джерел створення української державності. Як депутат Верховної Ради першого та другого скликання (1990–1998 рр.) брав участь у проголошенні незалежності нашої держави та створенні першої Конституції України. За багаторічну сумлінну та плідну працю А. О. Лобенко нагороджений багатьма урядовими нагородами — Почесними грамотами Верховної Ради, медалями тощо. Результати його наукових досліджень неодноразово представлено на міжнародних вітчизняних і зарубіжних конференціях.

Основні наукові дослідження академіка були спрямовані на вивчення механізмів фенотипової

адаптації людини до умов трудової діяльності у Світовому Океані, причин дезадаптації та особливостей формування патології в моряків. Анатолієм Олександровичем розроблено теоретичні основи рідкокристалічної термографії, методологія використання цього методу в медицині, вивчені хронобіологічні механізми змін серцево-судинної, дихальної, імунної й ендокринної систем людини під впливом судових і рейсових факторів; розкриті біологічні механізми функціонування опорно-рухової системи та характер змін в організмі під час трансконтинентальних переходів, що дозволило розробити методологію прискорення адаптації до умов плавання, підвищення працездатності, профілактики та реабілітації моряків. У практику морської медицини введені нові діагностичні підходи та системи лікування захворювань серця, шлунково-кишкового тракту, дихальної системи, опорно-рухової системи.

Слід підкреслити, що академік А. О. Лобенко все своє життя присвятив служінню та розвитку медичної науки в галузі морської медицини. Він був доброю та чутливою людиною, його поважали як вітчизняні, так і зарубіжні колеги.

Висловлюємо щирі співчуття його рідним і близьким, колегам і учням. Пам'ять про Анатолія Олександровича Лобенка назавжди залишиться в серцях рідних, друзів і співвітчизників.

*Колектив кафедри травматології та ортопедії Одеського Національного медичного університету
ВГО «Українська асоціація ортопедів-травматологів»
Одеський обласний осередок Української асоціації ортопедів-травматологів
Редакція журналу «Ортопедия, травматология и протезирование»*